

Sfântul Ignatie Briancianinov

“Pocaiti-va si credeti in Evanghelie! Pocaiti-va ca s-a apropiat Imparatia Cerurilor (Mc. I, 15). Acestea au fost cele dintai cuvinte ale propovaduirii Dumnezeuului – Om. Aceleasi cuvinte ni le graieste si acum prin mijlocirea Evangheliei. Atunci cand pacatul a prins in lume cea mai mare putere, s-a pogorat in ea Doctorul Cel Atotputernic. S-a pogorat pe taramul surghiunului, pe taramul tanjirilor si patimirilor noastre – dupa care urmau muncile cele vesnice in iad -, binevestind izbavirea, bucuria, tamaduirea tuturor oamenilor pana la unul. Pocaiti-va!

Puterea pocaintei este intemeiata pe puterea lui Dumnezeu: Doctorul este Atotputernic si doctoria data de El este atotputernica. Atunci, in vremea propovaduirii Sale pe pamant, Domnul i-a chemat la tamaduire pe toti cei bolnavi de pacat si n-a recunoscut niciun pacat ca fiind de netamaduit. Si acum continua sa-l cheme pe toti; fagaduieste si daruieste iertarea oricarui pacat, tamaduirea oricarei boli a pacatului. Voi, care pribegiti pe acest pamant, voi toti, care nazuiti sau sunteti trasi spre calea cea larga in zarva care nu mai amuteste a grijilor, distractiilor si veseliiilor lumesti, prin flori amestecate cu spini, care grabiti pe acest drum catre un sfarsit pe care toti il cunosc si pe care toti il uita, catre mormantul intunecos, catre o vesnicie si mai intunecoasa si cumplita, opriti-va! Dezmeticiti-va din vraja lumii, care va tine fara continere in robie! Plecati-va urechea la ceea ce graieste Mantuitorul, luati aminte cum se cuvine la cuvintele Lui!

Pocaiti-va si credeti in Evanghelie, va spune El, pocaiti-va ca s-a apropiat Imparatia Cerurilor. Foarte mare nevoie aveti voi, care pribegiti pe pamant, sa luati deplin aminte la acest indemn cu adevarat folositor, mantuitor; altminteri, veti ajunge la mormant, veti ajunge la pragul si la portile vesniciei fara a fi dobandit nicio farama de intelegere adevarata nici despre vesnicie, nici despre indatoririle celui ce intra in ea, pregatindu-va in ea doar indreptatitele pedepse pentru pacatele voastre.

Cel mai greu pacat e nepasarea fata de cuvintele Mantuitorului, dispretuirea Mantuitorului. Pocaiti-va!

Amagitoare, inselatoare calea vietii pamantesti: pentru cei care o incep, ea pare o arena fara sfarsit, plina de adevaruri, iar celui ce o termina ii pare calea cea mai scurta cu putinta, plina de vise desarte. Pocaiti-va!

Pacatosul orbit, care isi intrebuinteaza intreaga viata pamanteasca, toate puterile sufletului si ale trupului pentru a dobandi slava, bogatie si toate celelalte agoniseli si intaietati supuse stricaciunii va trebui sa paraseasca toate acestea in clipele cand de pe suflet cu sila se va dezbraca haina sa – trupul – atunci cand sufletul va fi dus de ingeri neinduplecati la judetul Dreptului Dumnezeu, judet pe care el nu-l stie, judet pe care il dispretuieste. Pocaiti-va!

Se ostenesc, se grabesc oamenii sa se imbogateasca in cunostinte – insa numai cu cele de putin pret, potrivite numai pentru vremelnicie, care sunt bune doar pentru a plini nevoile, inlesnirile si poftetele vietii pamantesti. Cunoasterea si lucrarea cu adevarat trebuincioase, singurele pentru care ne-a fost daruita viata pamanteasca – cunoasterea lui Dumnezeu si impacarea cu El prin mijlocirea Rascumparatorului – le disprețuim cu desavarsire. Pocaiti-va!

Fratilor! Sa aruncam fara patima, in lumina Evangheliei, o privire in viata noastra. Desarta e ea! Toate bunatatile ii sunt luate prin moarte – si adeseori, prin felurite intamplari neasteptate, chiar inainte de

moarte. Nevrednice sunt aceste bunatati stricacioase, asa degraba pieritoare, a fi numite “bunatati”! Ele sunt, mai degraba, amagiri si curse. Cei ce se poticesc in aceste curse si se incurca in ele se lipsesc de adevaratele, vesnicile, cerestile, duhovnicesti bunatati, care se dobandesc prin credinta in Hristos si urmarea Lui pe calea cea de taina a traiirii evanghelice. Pocaiti-va!

In ce orbire cumplita ne aflam! Cat de limpede dovedeste aceasta orbire caderea noastra! Vedem moartea fratilor nostri; stim ca nu vom scapa de ea nici noi, ba poate ca foarte degraba ni se va infatisa, fiindca niciunul dintre oameni n-a ramas pentru totdeauna pe pamant, vedem ca multora si inainte de moarte li se destrama pamanteasca bunastare, ca adeseori ea se preschimba intr-o restriste asemenea unei gustari a mortii in fiecare zi. In ciuda acestei marturii atat de vadite a faptelor, alergam numai dupa bunatatile cele vremelnice ca si cum ele ar fi statornice si vesnice. Doar asupra acestora se indreapta toata luarea noastra aminte! Dumnezeu e uitat! Uitata este vesnicia cea mareata si totodata infricosatoare! Pocaiti-va!

Ne vor trada, fratilor, negresit ne vor trada toate bunatatile stricacioase: pe bogati ii va trada bogatia lor, pe cei slaviti, slava lor, pe cei tineri, tineretea lor, pe cei intelepti, intelepciunea lor. Numai un singur bun vesnic si nemincinos poate omul sa dobandeasca pe pamant: adevarata cunostinta a lui Dumnezeu, impacarea si unirea cu Dumnezeu care ne sunt daruite de Hristos; insa pentru primirea acestor bunatati neintrecute trebuie sa lasam viata pacatoasa, trebuie s-o uram. Pocaiti-va! Pocaiti-va!

Ce inseamna a te pocai? Inseamna a-ti da seama de pacatele tale, a te mahnii pentru ele, a le parasi – iata raspunsul dat de un mare sfant parinte la aceasta intrebare – si a nu te mai intoarce la ele. In acest chip multi pacatosi s-au prefacut in sfinti, multi nelegiuiti au devenit drepti. Pocaiti-va!

Lepadati de la voi nu doar pacatele invederate – omorul, furtul, desfranarea, clevetirea, minciuna -, ci si distractiile cele pierzatoare, ci si inchipuirile nelegiuite, ci si gandurile cele fara de lege – tot, tot ce este oprit de Evanghelie.

Viata pacatoasa dinainte spalati-o cu lacrimile pocaintei nefatarnice. Nu-ti spune intru deznadejdea si imputinarea ta sufleteasca: “Am cazut in pacate grele; am dobandit deprinderi pacatoase de multa vreme prin viata mea pacatoasa: cu timpul, ele s-au prefacut intr-o a doua fire, imi fac pocainta cu neputinta”. Aceste cugete intunecate ti le insufla vrajmasul tau, pe care tu inca nu l-ai priceput: el stie puterea pocaintei, se teme ca pocainta te va scoate de sub puterea lui si se straduieste sa te rupa de pocainta, punand o neputinta nascocita de el pe seama doctoriei atotputernice a lui Dumnezeu. Cel Ce a randuit pocainta e Facatorul tau, Cel Ce te-a zidit din nimic. Cu atat mai usor li va fi sa te rezideasca, sa prefaca inima ta: sa faca o inima iubitoare de Dumnezeu dintr-o inima iubitoare de pacat, sa zideasca o inima noua, duhovniceasca, sfanta, dintr-o inima inrobita simturilor, trupeasca, plina de ganduri rele si iubitoare de placeri.

Fratilor! Sa cunoastem negraita iubire a lui Dumnezeu fata de firea omeneasca ce a cazut. Domnul s-a inomenit ca prin inomenirea Sa sa poate lua asupra Sa pedepsele meritate de oameni si prin patimirea Celui Atotsfant sa-l rascumpere de pedeapsa pe cei vinovati. Ce L-a atras la noi, aici pe pamant, in tara surghiunului nostru? Dreptatile noastre, oare? Nu! L-a atras la noi starea jalnica in care ne aruncase pacatosenia noastra. Pacatosilor! Sa prindem curaj. Pentru noi, anume pentru noi a savarsit Domnul marea Sa lucrare a inomenirii Sale; la suferintele noastre a cautat El cu nepatrinsa mila. Sa incetam a sovai! Sa incetam a ne indoi cu putinatate de suflet! Umplandu-ne de credinta, de ravna si recunostinta, sa ne apropiem de pocainta: prin mijlocirea ei sa ne impacam cu Dumnezeu. Cel fara de lege, daca se va

intoarce de la toate faradelegile sale, pe care le-a facut si va pazi toate poruncile Mele, si va face judecata, dreptate si mila, cu viata va trai si nu va muri: toate nedreptatile lui, cate le-a facut, nu se vor pomeni, ci intru dreptatea sa, pe care a facut-o, va fi viu (Iez. XVIII, 21-22). Aceasta e fagaduinta pe care Dumnezeu i-o face pacatosului prin gura marelui Sau proroc. Sa raspundem, dupa masura slabelor noastre puteri, marii iubiri pe care o are Domnul fata de noi, asa cum pot raspunde iubirii Ziditorului zidirile lui, si inca niste zidiri cazute: sa ne pocaim!

Sa ne pocaim nu numai cu gura; sa dovedim pocainta noastra nu doar prin cateva lacrimi vremelnice, nu doar luand parte de ochii oamenilor la slujbele Bisericii, implinind randuielile bisericesci din afara – lucru cu care se multumeau fariseii. Sa aducem impreuna cu lacrimile, cu evlavia cea din afara, si roada vrednica de pocainta: sa ne schimbam viata pacatoasa cu o viata evanghelia. De ce muriti, casa lui Israel? (Iez. XVIII, 31). De ce pieriti, crestinilor, cu moarte vesnica, din pricina pacatelor voastre? De ce se umple de voi iadul, ca si cum n-ar fi fost randuita in Biserica lui Hristos atotputernica pocainta? Acest dar este un dar nesfarsit de bun pentru casa lui Israel – crestinii -, si in orice vreme a vietii, asupra oricaror pacate, el lucreaza cu aceeasi putere: curata orice pacat, mantuieste pe oricine alearga la Dumnezeu, chiar daca asta s-ar intampla in ultimele clipe dinainte de moarte. De ce muriti, casa lui Israel? Crestinii mor pentru totdeauna cu moarte vesnica fiindca in toata vremea vietii pamantesti nu se indeletnicesc cu altceva decat cu incalcarea fagaduintelor de la botez, cu slujirea pacatului; pier fiindca nu iau aminte catusi de putin la Cuvantul lui Dumnezeu, ce le vesteste despre pocainta. Nici in clipele dinaintea mortii nu sunt in stare sa se foloseasca de ea fiindca nu si-au facut nici cea mai mica idee despre crestinism sau si-au facut cea mai neindestulatoare si gresita parere despre el, care poate fi numita deplina nestiinta, mai degraba decat cunostinta de vreun fel oarecare. Viu sunt Eu, zice Domnul – ca si cum ar fi silit sa-l incredinteze mai cu tarie pe cei necredinciosi – viu sunt Eu, zice Domnul: nu voiesc moartea pacatosului, ci ca sa se intoarca pacatosul de la calea sa si sa fie viu...(XXXIII, 11). De ce muriti, casa lui Israel?

Cunostea Dumnezeu neputinta oamenilor, stia ca ei si dupa botez vor cadea in pacat: din aceasta pricina a randuit in Biserica taina pocaintei, prin care se curata pacatele savarsite dupa botez. Pocainta trebuie sa insoteasca credinta in Hristos, sa premergea botezului in Hristos; iar dupa botez, ea indreapta incalcarea de catre cel ce a crezut in Hristos si s-a botezat in Hristos a indatoririlor sale. Atunci cand din Ierusalim si din toata Iudeea oamenii veneau in numar mare la Ioan, propovaduitorul pocaintei, ca sa se boteze in Iordan, isi marturiseau pacatele – le marturiseau, spune unul dintre sfintii scriitori, nu fiindca Sfantul Botezator ar fi avut nevoie sa afle pacatele celor ce veneau la el, ci fiindca era nevoie ca ei, pentru a face o pocainta temeinica, sa uneasca parerea de rau pentru caderea in pacat cu marturisirea pacatelor.

Pacatele nemarturisite, savarsite ca in intuneric, cu inlesnire se intampla iarasi.

Prin marturisirea pacatelor se strica prietenia cu pacatele. Ura fata de pacate este semn al adevaratei pocainte, al hotararii de a trai intru virtute. Daca ai dobandit deprindere cu pacatul, marturiseste-te des si degraba vei fi slobozit din robia pacatului, cu usurinta si cu bucurie vei urma Domnului Iisus Hristos. Cel care isi tradeaza iar si iar prietenii va fi vrajmasit de ei; acestia se vor indeparta de el ca de un tradator, care cauta desavarsita lor pierzanie; de la cel ce-si marturiseste pacatele, acestea se departeaza, fiindca pacatele se intemeiază si se intaresc pe trufia firii cazute, nesuferind sa fie date in vileag si rusinate. Cel care isi ingaduie sa pacatuiasca de bunavoie si intr-adins in nadejdea ca se va pocai, acela vicleneste fata de Dumnezeu. Pe cel care pacatuieste de bunavoie si intr-adins, in nadejdea ca se va pocai, il va lovi fara de veste moartea, fara sa-i lase vremea pe care socotea el ca o va inchina

faptei bune. Prin taina marturisirii se curata cu desavarsire toate pacatele facute prin cuvânt, prin fapta si prin gând. Pentru a sterge din inima deprinderile pacatoase care s-au inradacinat in el prin indelunga adastare e nevoie de timp, e nevoie de pocainta staruitoare. Pocainta staruitoare inseamna a avea mereu duhul infrant, a lupta necontenit cu patimile si simtirile cu care te impresoara patima pacatoasa ascunsa in inima, a-ti infrana simturile trupesti si pantecele, a te ruga cu smerenie, a te marturisi des.

Fratilor! Pacatuind de bunavoie, am pierdut sfanta neprihanire – neprihanirea care nu numai ca este neatinsa de fapta pacatoasa, dar nu are nici macar cunostinta raului; neprihanirea intru a carei stralucire duhovniceasca am venit la fiinta din mainile Ziditorului. Am pierdut si acea neprihanire pe care am dobandit-o reziditi fiind prin botez; in calea vietii noastre, ne-am intinat prin feluritele pacate vesmintele albite de Rascumparatorul. Ne-a mai ramas o apa pentru a ne spala: apa pocaintei. Ce se va intampla cu noi daca vom fi nepasatori si fata de aceasta spalare? Va trebui sa ne infatisam lui Dumnezeu cu sufletele slutite de pacat – si cumplit va privi El la sufletul spurcat, la focul gheenei il va osandi. Spalati-va, curatiti-va, stergeti rautatile din sufletele voastre dinaintea ochilor Mei, parasiti-va rautatile voastre... si veniti sa ne judecam. Cu ce se va sfarsi insa aceasta judecata a lui Dumnezeu – judecata pocaintei, la care Dumnezeu il cheama neincetat pe pacatos in timpul vietii sale pamantesti? Cand omul isi recunoaste pacatele sale, cand se hotaraste sa se pocaiasca si sa se indrepte cu adevarat, Dumnezeu incheie judecata Sa cu omul prin urmatoarea hotarare: De vor fi pacatele voastre precum purpura, ca zapada le voi albi; si de vor fi precum carmazul, ca lana le voi albi (Is. I, 16-18). Iar de va fi nepasator crestinul fata de aceasta ultima chemare a multmilostivului Dumnezeu, i se vesteste din partea Lui pierzania vesnica.

Bunatatea lui Dumnezeu, graieste Apostolul, te indeamna la pocainta (Rom .II, 4). Dumnezeu vede pacatele tale: cu indelunga-rabdare priveste pacatele pe care le faci inaintea Lui, la sirul de pacate care alcatuieste viata ta; El asteapta pocainta ta si totodata lasa la libera ta voie sa alegi mantuirea sau pierzania. Si tu folosesti in chip rau bunatatea si indelunga-rabdarea lui Dumnezeu! Nu e in tine indreptare! Trandavirea ta este din ce in ce mai mare! Creste in tine nepasarea atat fata de Dumnezeu, cat si fata de soarta ta vesnica! Singura ta grija este sa-ti inmultesti pacatele, adaugi la pacatele tale de mai inainte pacate noi si indoite! Dupa invartosarea ta si dupa inima ta nepocaita iti aduni manie in ziua maniei si aratarii dreptei judecati a lui Dumnezeu, care va rasplati fiecaruia dupa faptele lui: celor ce prin rabdarea in fapta buna cauta slava, cinste si nestricaciune – viata vesnica; iar celor ce din indarjire se impotrivesc adevarului si se supun nedreptatii – manie si urgie, necaz si stramtorare vesnica peste tot sufletul omului facator de rau (Rom.II, 5-9)".

(Sfantul Ignatie Braincianinov, Experiente ascetice, Editura Sophia, Bucuresti, 2008)